

PLA D'ACTUACIÓ DEL PARC DE MONTJUÏC

**PRIMERA SESSIÓ DEL GRUP D'ECOLOGIA URBANA – OPERADORS
MUNTANYA DE MONTJUÏC 30/05/18**

PRIMERA SESSIÓ DEL GRUP D'ECOLOGIA URBANA – OPERADORS

Seu del Districte de Sants-Montjuïc, Carrer de la Creu Coberta, 104-106, Barcelona

30/05/18

Assistents

Lluís Rabell (Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona), Francesc Bonada (Port de Barcelona), Laia Colet (Associació de Veïns i Veïnes de la Satalia), Jordi Falgueras (Club Arc Montjuïc – Camp Municipal de Tir amb Arc del Castell de Montjuïc), Josep Maria Montserrat (Jardí Botànic – Museu de Ciències Naturals de Barcelona), Alejandro Casero (Salvem el Turó – Associació d'Afectats pel PERI del Turó de la Font de la Guatlla), Montserrat Mingorance (Col·laboradora de Progat), Hugo Fernández (Barcelona Universitari Club).

Xavier Martín (*Responsable del Parc de la Muntanya de Montjuïc*)

Hungria Panadero, Josep Mañé (*Fundació Ferrer i Guàrdia*)

Mar Santamaria (*Estudi 300.000 km per segon*)

Martí Abella (*Institut Municipal d'Urbanisme*)

1. Funcionament de la sessió

Abans de començar la dinàmica participativa, s'ha dut a terme una breu presentació per donar a conèixer les principals característiques i objectius del procés d'elaboració del nou Pla. Concretament, la presentació ha estat estructurada a través de tres grans apartats: **1)** Estructura del procés participatiu: descripció de les diverses fases del procés, els diversos agents convocats, la metodologia emprada, etc. **2)** Descripció de la MPGM: fent especial èmfasi a les qüestions relacionades amb l'àmbit de treball de cada sessió. **3)** Elements de la diagnosi recollits al llarg de la fase de participació interna i vinculades amb els àmbits d'Ecologia Urbana.

La presentació ha finalitzat amb un espai per a fer-ne aportacions i validar les dades presentades, en aquest sentit els assistents han realitzat alguns comentaris que cal tenir en compte:

-Es mencionen les limitacions de l'MPGM. Per una banda, aquest estableix els límits del parc, però hi ha moltes qüestions que estan molt vinculades amb equipaments o zones que es troben fora d'aquesta delimitació. La fragmentació és útil per a ordenar el treball, però no s'ha de buscar la manera de no perdre una perspectiva més àmplia.

-Es fa menció també a algunes problemàtiques esmentades durant la presentació, com poden ser la contaminació acústica, que genera moltes molèsties, segons algunes de les intervencions, malgrat que el parc és considerat zona de protecció acústica, o els residus generats pels usuaris d'activitats del parc (zones de pas i d'estada).

Una vegada finalitzada la presentació, s'ha donat pas a la dinàmica de debat, encarada a realitzar un primer recull de propostes de cada un dels àmbits de treball plantejats. S'especifica, a més, que al llarg de la segona sessió es farà una tasca de concreció i priorització de les mesures proposades.

Per tal d'ordenar i fer més operatiu el debat, s'han plantejat quatre grans línies de treball, deixant també oberta la possibilitat de debatre sobre altres qüestions relacionades amb l'Ecologia Urbana. Les quatre línies plantejades són:

- a)** Propostes de millores de manteniment i neteja (detecció i actuacions)
- b)** Mesures de protecció: de flora, fauna, geologia (risc d'esllavissades), jaciments, patrimoni històric i catalogat
- c)** Afectacions urbanístiques: establir prioritats de les noves propostes de verd urbà i trasllat d'equipaments fora de la muntanya
- d)** Projectes d'Ecologia Urbana a Montjuïc

És necessari recordar que aquesta 3a Fase del procés d'elaboració del Pla d'Actuació de la Muntanya de Montjuïc està destinada a la participació de les associacions i operadors que formen part del Consell de Montjuïc. Cada un dels membres del Consell pot intervenir en cada un dels grups de debat que configuren aquesta fase, mitjançant una persona representant (el/la representant pot ser una persona diferent en cada una de les sessions, però únicament hi pot participar un representant de cada associació/operador per grup, per tal de garantir la igualtat entre els participants).

Pla d'Actuació del Parc de Montjuïc

De la mateixa manera, cal mencionar que en aquests grups de debat no és admesa la participació de ciutadans a títol individual, donat que hi haurà una fase específica del procés (Fase 4) per a possibilitar la participació dels veïns i veïnes de la ciutat a títol individual.

2. Principals aportacions recollides

En la següent taula, s'ha volgut fer un recull de les principals aportacions realitzades al llarg del debat. Cal assenyalar que, més que fer un recull detallat de les propostes i comentaris realitzats, s'ha volgut recollir el sentit general de les aportacions per tal d'entendre de manera més àgil quins han estat els principals punts i idees que han centrat el debat.

Taula 1. Recull d'aportacions del grup de debat d'Ecologia Urbana

Àmbit de treball	Aportació
Propostes de millores de manteniment i neteja (detecció i actuacions)	La zona del camí forestal que va del Camp de Futbol de la Satalia a l'Escola del Bosc, passant per la guingueta del 'Marcelino', es considera un punt negre, pel que fa a falta de manteniment i acumulació de brutícia.
	Alguns equipaments, com el camp de tir amb arc, requereixen ajudes per a la gestió dels residus.
	Hi ha d'haver un manteniment regular de l'espai verd, amb recursos suficients per a dur-lo a terme. Es considera que els jardins històrics estan generalment ben cuidats, però a la resta d'espais lliures i zones verdes hi ha mancances de manteniment.
Projectes d'Ecologia Urbana a Montjuïc	Cal millorar l'accessibilitat al parc, però és necessari buscar el punt d'equilibri entre els elements mecànics d'accés (escales mecàniques) i la conservació del parc com a zona verda.
	Es proposa impulsar un projecte d'horts urbans al parc. Però es menciona que aquest projecte ha de contemplar també les tasques de manteniment, ja que en altres experiències s'ha donat que l'espai per a l'hort ha acabat sent utilitzat per a altres finalitats (barbacoes, trobades amb amics, etc.) i que el terreny s'ha anat degradant. Actualment existeix l'Hort de la Font Trobada, al barri de la Satalia, que pot esdevenir un referent per a futurs projectes similars.
	Cal impulsar mesures per a millorar l'accessibilitat a la muntanya, també per aquelles persones amb mobilitat reduïda.
Mesures de protecció: de flora, fauna, geologia (risc)	Es considera important potenciar el desenvolupament de camins per a vianants a la muntanya. Fer camins a peu es considera una iniciativa que requereix pocs diners i que pot esdevenir molt positiva (foment de la mobilitat a peu, recuperació d'itineraris històrics o naturals, necessària millora de la seguretat, etc.).
	Es menciona que es realitzen tres podes a l'any. Aquestes podes, segons la percepció d'algunes persones, són molt agressives.

d'esllavissades), jaciments, patrimoni històric i catalogat	<p>Per exemple, al voltant del barri de la Satalia es realitzen actuacions de manteniment dels espais verds molt dràstiques, segons l'opinió d'algunes dels assistents.</p>
	<p>Per altra banda, existeix també la percepció que les actuacions de poda en alguns casos són realitzades per persones que no compten amb una formació adequada.</p>
	<p>Es menciona el cas de la poda de la Carnera, una planta que creix en determinades zones de la muntanya, i a la qual se li tallen les espigues. Altres intervencions apunten que aquest és el manteniment adequat de la Carnera, a la que se li han de podar les espigues perquè pugui rebrotar el següent any.</p>
	<p>Han estat talats arbres en algunes zones de la muntanya, com al camí que passa pel 'Marcelino'. En aquest sentit, algunes persones que determinades actuacions, com la de talar arbres i posar-hi sal perquè no rebrotin, no són adequades ni respectuoses amb el patrimoni natural.</p>
	<p>En termes generals, es considera que cal obrir el debat sobre si el manteniment i de les zones verdes és l'adequat: el penya-segat no compta amb una cura adequada, segons algunes intervencions. El gran nombre i l'extensió de les zones enjardinades fa que sigui difícil realitzar un manteniment suficient i adequat, es considera que aquesta mancança es deu a la falta de recursos.</p>
	<p>Cal tenir cura de les colònies de gats de la muntanya, tenir en compte el benestar dels animals implica també cuidar el medi on aquests es troben, per tant reverteix en un benefici per l'entorn.</p>
	<p>Altres intervencions apunten que Montjuïc és una zona totalment desnaturalitzada, on hi ha moltes espècies vegetals invasores, en molts casos a causa de la dispersió de llavors per part dels ocells.</p>
	<p>Es destaca que l'únic interès natural de la muntanya es troba en algunes zones molt concretes, com poden ser el penya-segat, el fossar de les moreres, etc. La resta de vegetació és cultivada.</p>
	<p>Montjuïc compta amb unes 3.500 espècies diferents de plantes, molt pocs indrets d'Europa compten amb una diversitat similar, però la majoria d'aquestes plantes han estat cultivades, no són naturals de la zona. Amb tot, aquesta gran diversitat d'espècies (malgrat no ser autòctones) pot ser considerada d'interès en termes d'estudi.</p>
	<p>Si no existeix, cal un pla de prevenció d'incendis específic per a la muntanya. Es posa sobre la taula que sobretot durant l'estiu hi ha un risc d'incendi que cal tenir en compte.</p>
	<p>Hi ha un problema d'esllavissaments en algunes zones, com el penya-segat, la zona de la Foixarda, etc. De moment s'han realitzat actuacions de contenció i solucions temporals, però cal fer un estudi sobre aquesta problemàtica i cercar solucions permanents.</p>
	<p>La muntanya ha de seguir sent el pulmó de la ciutat.</p>
	<p>Es proposa fer una guia de fauna i flora de la muntanya.</p>
<p>S'estan impulsant alguns projectes de recuperació del patrimoni natural. Es menciona la recuperació d'un estany pròxim al Jardí Botànic.</p>	

<p>Afectacions urbanístiques: establir prioritats de les noves propostes de verd urbà i trasllat d'equipaments fora de la muntanya</p>	<p>Quan hi ha vegetació que creix descontroladament o amb manca de manteniment, s'incrementa la sensació d'inseguretat, per exemple als camins per a vianants.</p> <p>S'ha enderrocat la pèrgola del costat del Caixa Fòrum. Es menciona que es farà un concurs de projectes per saber què cal fer en aquest terreny, però no se sap quan s'iniciarà el projecte.</p> <p>Es valora positivament el projecte d'enderroc del Pavelló d'Itàlia, però s'apunta que cal anar amb compte que aquest espai no es destini exclusivament a l'ús turístic.</p> <p>La Foixarda compta amb una àmplia història, on es practica rugby des dels anys 50. A Barcelona hi ha únicament tres espais adequats per a la pràctica del rugby, utilitzats per 8 equips. Fa temps que es parla del trasllat de la Foixarda, i això fa que es limitin les inversions que es fan en aquest equipament, si bé s'apunta que des de l'IBE se n'han fet, i algunes d'importantes, com la renovació de la gespa artificial. Però sí que hi ha una limitació en l'hora de fer inversions destinades a una remodelació integral de l'equipament, degut a la incertesa generada per l'afectació de l'equipament.</p>
<p>Altres</p>	<p>Al llarg de l'últim segle, la muntanya ha esdevingut un dels principals punts de concentració d'activitats i equipaments culturals del país. Aquesta activitat ha de conviure amb les funcions de parc i d'espai natural, però el manteniment o increment de la vegetació no ha d'anar en detriment d'aquest vessant cultural.</p> <p>Si es vol impulsar la muntanya com a parc cal que aquest es desenvolupi pensant fonamentalment en els veïns i veïnes i les seves necessitats.</p> <p>Es detecta l'existència d'animals perillosos a la muntanya. Concretament, es parla de determinats gossos (i comportaments incívics dels propietaris). Caldria gestionar aquesta situació.</p> <p>Es detecten també activitats paral·leles als 'brunch' o pícnic amb música, que es duen a terme de manera extraoficial, i que generen problemes de convivència. Es demanen mesures per a restringir aquestes activitats.</p> <p>És necessari compaginar l'activitat turística amb la zona verda i les funcions de parc.</p> <p>S'estan plantejant una diversificació i redistribució dels busos turístics (Ex.: proposta parada al Jardí Botànic), però es considera que cal actuar també per a regular l'activitat dels touroperadors.</p>